

การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดร่วมกับรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

Developing a Set of Creative Writing Skills Using Gilford's Theory of Intellectual Structure Together with Synnetic Teaching Styles to Enhance Writing Ability Creativity of Grade 2 Students

ขวัญจิตร์ คลังนาค* และ ยูพิน ยืนยง
Kwanjit Klangnaka* and Yupin Yuenyong

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: Teachers.kwanjit@gmail.com

Received: 2 May 2019, Revised: 21 May 2019, Accepted: 1 June 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดร่วมกับรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดร่วมกับรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์ และ3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดร่วมกับรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 25 คน โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดร่วมกับรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์ มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.80/81.53 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 2) ผลการประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่า ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังใช้สูงกว่าก่อนใช้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ3) ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ด้านลักษณะของชุดฝึกทักษะ และด้านกิจกรรมในชุดฝึกทักษะ อยู่ในระดับมากเท่ากันตามลำดับ

คำสำคัญ: การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชุดฝึกทักษะ ทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด รูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์

Abstract

The objectives of this research were 1) To develop a set of creative writing skills by using the concept of Gilford's intellectual structure theory in conjunction with the Synthetics teaching model to enhance students' creative writing abilities Grade 2 to meet the criteria 80/80. 2) to compare students' creative writing abilities Grade 2 before and after using the creative writing skill set using Gilford's intellectual structure theory together with the Synnetic teaching model and 3) To study the satisfaction of grade 2 students towards the set of creative writing skills by using the concept of Gilford's intellectual structure theory together with the Synnec teaching model Tactics. The samples used in the research were Grade 2 students who are studying in the second semester of the academic year 2561, number 25 Ban Pak Nam Pran School Office of Primary Education Area, Prachuap Khiri Khan District 2 Choose a specific type. (Purposive Sampling) The tools used in the research consisted of Creative Writing Skills Training Set learning management plan Creative writing ability assessment form And satisfaction questionnaires. Statistics used in data analysis were mean, standard deviation and testing.

The research found that 1) The efficiency of the set of creative writing skills using Gilford's theory of intellectual structure in combination with the Synthetics teaching model. With efficiency of 81.80 / 81.53 which is higher than the criteria set 80/80. 2) The results of the evaluation of creative writing ability showed that the creative writing ability after using was significantly different than before using at the level of .05 and 3) The results of the evaluation of student satisfaction towards the set of creative writing skills were at a high level When considering each aspect, it was found that students were satisfied. Benefits Aspects of the skill set And activities in skill training sets In the same level as.

Keywords: creative writing, skill set, Guilford's intellectual structure theory, Synthetics teaching style

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร การแสวงหาความรู้ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัยและสร้างสรรค์ ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ และยังเป็นสื่อแสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ ซึ่งเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป [1] จากรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน (LAS) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2557 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 56.07 ในด้านการเขียน มีคะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 34.44 [2] ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องพัฒนาอีกมาก จากผลการประเมินพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีข้อควรพัฒนาคือ นักเรียนเขียนเล่าเรื่องจากภาพได้เพียง 3-4 ประโยคและความยาวของเนื้อหาไม่ถึง 10 บรรทัดซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เนื้อหาที่เขียนไม่ครอบคลุม และไม่ตรงประเด็นกับเรื่องและภาพ มีใจความวกวน สื่อความได้ยาก อีกทั้งยังใช้ภาษาในการเขียนไม่ถูกต้องไม่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดหรือลำดับความคิดออกมาเป็นข้อความที่ไพเราะและรัดกุมตรงกับชื่อเรื่องหรือภาพที่กำหนดให้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (Creative writing) เป็นการเขียนที่มีลักษณะของการคิดริเริ่ม ผู้เขียนจะต้องใช้จินตนาการและประสบการณ์ของตนมาเชื่อมโยงความคิดในการเขียน อัจฉรา ชีวพันธ์ [3] ได้กล่าวไว้ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่จะต้องคิดค้น

และเสนอผลงานการเขียนที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลายแปลกใหม่และไม่ถูกจำกัดด้วยกรอบหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด (Guilford) ที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ คือ การคิดแบบไดเวอร์เจนซ์ (Divergent thinking) ที่หมายถึง ความสามารถในการคิดคำตอบสนองต่อสิ่งเร้าได้หลายแห่งหลายมุมหลายรูปแบบแตกต่างกันไป กิลฟอร์ดได้อธิบายว่า ความคิดสร้างสรรค์ (creative thinking) มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) ความคิดคล่องแคล่ว 2) ความคิดยืดหยุ่น 3) ความคิดริเริ่ม และ 4) ความคิดละเอียดลออ โดยแสดงผลของการคิดในลักษณะของ หน่วย จำพวก ความสัมพันธ์ ระบบ การแปลงรูปและการประยุกต์ แนวคิดรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์ ที่จอห์นและวิล [4] ได้พัฒนาขึ้นจากแนวคิดของกอร์ดอน (Gordon) ใช้วิธีการคิดเปรียบเทียบแบบอุปมาอุปไมยเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ ๆ โดย เสนอวิธีคิดไว้ 3 แบบ คือ 1) การเปรียบเทียบแบบตรง (Direct analogy) 2) การเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งอื่น (Personal analogy) และ 3) การเปรียบเทียบคำคู่ขัดแย้ง (Compressed conflict) เป็นแนวคิดที่มุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ส่งผลต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน ในการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ผู้สอนเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ ดังที่ สุภานันท์ ชาทอง [5] กล่าวว่า ความสามารถทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ดีและมีคุณภาพจะเกิดขึ้นกับเด็กได้นั้น ต้องอาศัยครูเป็นตัวกลางและเป็นตัวกระตุ้นที่สำคัญยิ่งในกระบวนการเรียนการสอน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดและตอบคำถามอย่างอิสระ ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิด ได้ตอบและคำตอบนั้นจะไม่มีผิดแต่ควรให้ผู้เรียนได้มีเหตุผลของความคิด ผู้สอนมุ่งเน้นไปที่ตัวเด็กเป็นสำคัญคือ ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองบ่อย ๆ และเป็นไปอย่างต่อเนื่องจนเกิดความชำนาญ ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไคค์ (Thorndike) ได้กล่าวถึงกฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) ว่า การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ บ่อย ๆ และนำไปปฏิบัติเป็นประจำจะทำให้สิ่งที่กระทำนั้นเกิดความสมบูรณ์ถูกต้อง เกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสร้างสื่อหรือนวัตกรรมมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จากความสำคัญของปัญหาและแนวคิดที่เกี่ยวข้องดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ให้กับนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด ในด้านที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ ร่วมกับการประยุกต์ใช้ขั้นตอนในการเปรียบเทียบตามแนวคิดรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์เพื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด ร่วมกับรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดร่วมกับรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดร่วมกับรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์

ขอบเขตการวิจัย

1. กำหนดเนื้อหาสาระตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้แก่ สาระที่ 2 การเขียน ตัวชี้วัด ท 2.1 ป.2/2 เขียนเรื่องสั้นๆ เกี่ยวกับประสบการณ์ ท 2.1 ป.2/3 เขียนเรื่องสั้นๆ ตามจินตนาการ ท 2.1

ป.2/4 มีมารยาทในการเขียน และสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา ตัวชี้วัด ท 4.1 ป.2/2 เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ ท 4.1 ป.2/3 เรียบเรียงคำเป็นประโยคได้ตรงตามเจตนาของการสื่อสาร รวมทั้งหมด 5 ตัวชี้วัด

2. ตัวแปรต้น ได้แก่ ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด ร่วมกับรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์ ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดร่วมกับรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์ 2) ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

3. ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างขึ้นจำนวน 4 ชุด ใช้เวลาในการฝึก ทั้งหมด 18 ชั่วโมง มีการประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 1 ชั่วโมง ทดลองใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 16 ชั่วโมง และประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 1 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 1,764 คน จำนวน 60 ห้อง

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 25 คน โรงเรียนบ้านปากน้ำปราณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้ 1) ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดร่วมกับแนวคิดรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์ 2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์ 3) แบบประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ของชุดฝึกทักษะ 2) กำหนดขอบข่ายของเนื้อหาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 การเขียน และสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา 3) ออกแบบและสร้างชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 4 ชุด โดยนำแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด มิติด้านวิธีการคิด คือ การคิดแบบเอนกนัย = D มิติด้านเนื้อหาที่ประกอบด้วยภาพ = F สัญลักษณ์ = S และภาษา = M และมิติด้านผลของการคิด ในลักษณะ หน่วย = U จำนวน = C ความสัมพันธ์ = R ระบบ = S การแปลงรูป = T และการประยุกต์ = I สามารถแสดงความสัมพันธ์ และนำผลการสังเคราะห์แนวคิดรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์ จำนวน 4 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นนำ ทบทวน 2. ขั้นการเปรียบเทียบแบบตรง 3. ขั้นการเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ และ 4. ขั้นการนำความคิดใหม่มาสร้างสรรค์งาน มาใช้ในการออกแบบกิจกรรมในชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีรายละเอียด ดังที่แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงโครงสร้างชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดร่วมกับรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

โครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด	รูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์	ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์
ชุดที่ 1 การเขียนคำ		
DFU, DSU	ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ทบทวน	1.1 คิดค้นเขียนคำ
DMU, DFC	ขั้นที่ 2 ขั้นการเปรียบเทียบแบบตรง	1.2 นึกถึงอะไร
DSC, DMC	ขั้นที่ 3 ขั้นการเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ	1.3 ถ้าฉันเป็น...ฉันจะ...
	ขั้นที่ 4 ขั้นการนำความคิดใหม่มาสร้างสรรค์งาน	1.4 สร้างสรรค์คำใหม่
ชุดที่ 2 การเขียนประโยค		
DFR, DSR	ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ทบทวน	2.1 ทบทวนใหม่ชัดเจน
DMR, DFS	ขั้นที่ 2 ขั้นการเปรียบเทียบแบบตรง	2.2 ประโยชน์ของฉัน
DSS, DMS	ขั้นที่ 3 ขั้นการเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ	2.3 ฉันเหมือน...หรือต่าง...
	ขั้นที่ 4 ขั้นการนำความคิดใหม่มาสร้างสรรค์งาน	2.4 สร้างสรรค์ประโยคใหม่
ชุดที่ 3 การเขียนข้อความ		
DFT, DST	ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ทบทวน	3.1 คำขวัญहरमा
	ขั้นที่ 2 ขั้นการเปรียบเทียบแบบตรง	3.2 ฉันเห็นอะไร
DMT	ขั้นที่ 3 ขั้นการเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ	3.3 เชื่อมโยงสัมพันธ์
	ขั้นที่ 4 ขั้นการนำความคิดใหม่มาสร้างสรรค์งาน	3.4 สร้างสรรค์เตือนใจ
ชุดที่ 4 การเขียนเรื่องสั้น ๆ		
DFI, DSI	ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ทบทวน	4.1 ใ้ใจการเขียน
	ขั้นที่ 2 ขั้นการเปรียบเทียบแบบตรง	4.2 ต่อเรื่องจนจบ
DMI	ขั้นที่ 3 ขั้นการเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ	4.3 สนทนาพาเพลิน
	ขั้นที่ 4 ขั้นการนำความคิดใหม่มาสร้างสรรค์งาน	4.4 ร้อยเรียงเรื่องสั้น

4) นำชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไข แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.81
5) ขอบหนังสือจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 6) นำชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

และกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ (1) แบบเดี่ยว (Individual tryout) ทดลองกับนักเรียนจำนวน 3 คน ที่มีระดับสติปัญญา เก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน และอ่อน 1 คน ผลการทดลองได้ประสิทธิภาพ เท่ากับ 67.30/63.46 (2) แบบกลุ่ม (Small group tryout) ทดลองกับนักเรียนจำนวน 9 คน ที่มีระดับสติปัญญา เก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คน และอ่อน 3 คน ผลการทดลองได้ประสิทธิภาพเท่ากับ 71.98/71.15 (3) แบบภาคสนาม (Field tryout) ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 คน ผลการทดลองได้ประสิทธิภาพเท่ากับ 81.80/81.53

2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์ มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้ 1) ศึกษาและทบทวนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และวิเคราะห์ตัวชี้วัดสาระการเขียน เลือกลงและจัดเนื้อหาที่จะนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ วิชัวิตและประเมินผล 2) ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมด้วยแนวคิดรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์ และสังเคราะห์รูปแบบและขั้นตอนการสอนตามแนวคิดรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์ 3) ออกแบบกระบวนการจัดกิจกรรม โดยจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง 4) นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินความถูกต้องเหมาะสมเชิงเนื้อหาและกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.82 5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้ 1) ศึกษาทฤษฎีและวิธีสร้างจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 2) สร้างแบบประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบประเมินในลักษณะการเขียน ประกอบด้วย การเขียนคำ การเขียนประโยค การเขียนข้อความและการเขียนเรื่องสั้น ๆ จำนวน 4 ชุด ใช้เวลา 90 นาทีสำหรับประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 3) สร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 4 ชุด เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนน 4) นำแบบประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไข แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านความสอดคล้องของเนื้อหากับจุดประสงค์และตรวจสอบเกณฑ์การให้คะแนน ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 0.88 ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน 5) นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.85 ค่าความยากง่าย (Difficulty index) แต่ละข้ออยู่ระหว่าง 0.50-0.60 และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) แต่ละข้ออยู่ระหว่าง 0.40-0.60 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้เป็นแบบประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ 6) นำแบบประเมินความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้ 1) ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีเนื้อหาครอบคลุมทุกด้าน 2) กำหนดกรอบเนื้อหา แนวคิดและโครงสร้างของคำถามเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) มี 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย จำนวน 12 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามมีหัวข้อ 3 ด้าน คือ ด้านลักษณะของชุดฝึกทักษะ ด้านกิจกรรมในชุดฝึกทักษะ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ด้านละ 4 ข้อ 3) นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.87 4) นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนไปใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดร่วมกับแนวคิดรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบที
3. การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เมื่อนำไปทดลองแบบภาคสนามได้ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ของคะแนนที่ได้จากชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทดลองแบบภาคสนามกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n=25)

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ยร้อยละ	ประสิทธิภาพ 80/80
ระหว่างเรียน	52	42.54	81.80	81.80/81.53
หลังเรียน	52	42.40	81.53	

จากตารางที่ 2 ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลังใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบที ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนก่อนและหลัง ใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์

(n=25)

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ก่อนใช้ชุดฝึก	52	33.28	2.95	25.50*	0.0000
หลังใช้ชุดฝึก	52	47.92	0.28		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมและรายด้าน ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมและรายด้าน

(n=25)

รายการประเมิน	(\bar{X})	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านลักษณะของชุดฝึกทักษะ	2.91	0.28	มาก	2
2. ด้านกิจกรรมในชุดฝึกทักษะ	2.88	0.32	มาก	3
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	2.94	0.20	มาก	1
รวม	2.91	0.26	มาก	

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 ที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวม พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 3 ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ลำดับที่ 1 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ลำดับที่ 2 ด้านลักษณะของชุดฝึกทักษะ และลำดับที่ 3 ด้านกิจกรรมในชุดฝึกทักษะ ตามลำดับ ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นรายข้อ ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นรายข้อ

(n=25)

รายการประเมิน	(\bar{X})	S.D.	ระดับ	ลำดับ
ด้านลักษณะของชุดฝึกทักษะ				
1. ชุดฝึกทักษะมีรูปภาพเหมาะสม สวยงาม สื่อความหมายให้นักเรียนเข้าใจได้ชัดเจน	2.92	0.27	มาก	2
2. เนื้อหาสาระมีความเหมาะสม ครอบคลุมวัตถุประสงค์	2.96	0.20	มาก	1
3. ขนาดของตัวอักษรอ่านง่าย ชัดเจน	2.92	0.27	มาก	2
4. กิจกรรมเชิญชวนให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ	2.84	0.37	มาก	4
รวม	2.91	0.28	มาก	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการประเมิน	(\bar{X})	S.D.	ระดับ	ลำดับ
ด้านกิจกรรมในชุดฝึกทักษะ				
1. กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชุดฝึกมีความน่าสนใจ	2.80	0.40	มาก	4
2. กิจกรรมในชุดฝึกทักษะช่วยให้นักเรียนฝึกคิด เป็นลำดับ	2.92	0.27	มาก	1
3. กิจกรรมในชุดฝึกทักษะช่วยให้นักเรียนสามารถคิดได้อย่างหลากหลาย	2.92	0.27	มาก	1
4. กิจกรรมในชุดฝึกกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ภาษาไทยมากขึ้น	2.88	0.32	มาก	3
รวม	2.88	0.32	มาก	
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
1. การเรียนด้วยชุดฝึกทักษะทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์มากขึ้น	2.92	0.27	มาก	3
2. ชุดฝึกทักษะทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น	2.88	0.32	มาก	4
3. นักเรียนสามารถนำหลักการคิดไปใช้ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้	2.96	0.20	มาก	2
4. นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.00	0.00	มาก	1
รวม	2.94	0.20	มาก	

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 ที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน ด้านประโยชน์ที่ได้รับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ลำดับที่ 1 สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ลำดับที่ 2 นักเรียนสามารถนำหลักการคิดไปใช้ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ ลำดับที่ 3 การเรียนด้วยชุดฝึกทักษะทำให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์มากขึ้น และลำดับที่ 4 ชุดฝึกทักษะทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น ตามลำดับ ด้านลักษณะของชุดฝึกทักษะ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ลำดับที่ 1 เนื้อหาสาระมีความเหมาะสม ครบคลุม วัตถุประสงค์ ลำดับที่ 2 ชุดฝึกทักษะมีรูปภาพเหมาะสม สวยงาม สื่อความหมายให้นักเรียนเข้าใจได้ชัดเจน และขนาดของตัวอักษรอ่านง่าย ชัดเจน เท่ากัน และลำดับที่ 4 กิจกรรมเชิญชวนให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ ตามลำดับ ด้านกิจกรรมในชุดฝึกทักษะ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ลำดับที่ 1 กิจกรรมในชุดฝึกทักษะช่วยให้นักเรียนฝึกคิดเป็นลำดับ และกิจกรรมในชุดฝึกทักษะช่วยให้นักเรียนสามารถคิดได้อย่างหลากหลาย เท่ากัน ลำดับที่ 3 กิจกรรมในชุดฝึกกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ภาษาไทยมากขึ้น และลำดับที่ 4 กิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชุดฝึกมีความน่าสนใจ ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดร่วมกับรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ทั้งนี้เนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการและกระบวนการสร้างที่เป็นขั้นตอนและผ่านกระบวนการ การทดลองหาคุณภาพของชุดฝึกทักษะ โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการศึกษาหลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดโครงสร้างของเนื้อหาและจุดประสงค์ การออกแบบชุดฝึกทักษะให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คำปรึกษาและแนะนำ ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ด้านการวัดและประเมินผล และด้านหลักสูตรและการสอน ตรวจสอบความเหมาะสม ความสอดคล้องของเนื้อหา กับจุดประสงค์และรูปแบบของชุดฝึกทักษะ และผ่านการพัฒนาตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพจนชุดฝึกทักษะมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนการสร้างชุดฝึกทักษะ ดังที่ สุคนธ์ สินธพานนท์ [6] ได้เสนอขั้นตอนการสร้างชุดฝึกไว้คือ ศึกษา วิเคราะห์เนื้อหาสาระ ออกแบบชุดฝึกทักษะให้ตรงกับจุดประสงค์ ลำดับความยากง่าย ออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์แล้วนำชุดฝึกไปทดลองใช้และหาประสิทธิภาพปรับปรุงและพัฒนาชุดฝึกทักษะให้สมบูรณ์ ดังนั้น ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจึงมีคุณภาพและสามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนสูงขึ้น ชุดฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื้อหาไม่ยากเกินไปแต่ท้าทายความสามารถของผู้เรียนและกิจกรรมการฝึกเริ่มจากง่ายไปยาก กล่าวคือ ชุดฝึกทักษะเริ่มต้นจากการฝึกเขียนคำ ประโยค ข้อความ ไปจนถึงการเขียนเป็นเรื่องราว ซึ่งเป็นการดึงดูดความสนใจของผู้เรียนทำให้ประสบผลสำเร็จในการฝึก ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาตัวเองทีละน้อย ผู้เรียนได้ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและจินตนาการออกมาในลักษณะที่เป็นตัวของตัวเอง ดังที่ สุกานันท์ ชาทอง [5] ได้กล่าวถึงลักษณะของการสร้างชุดฝึกที่ดี คือ ชุดฝึกทักษะควรสร้างให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน เลือกใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาที่ง่ายและเหมาะสมกับวัย ควรสร้างให้มีลักษณะช่วย ทำลายความสามารถเพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดแบบอนเอกนัยที่คิดได้หลายแบบหลายทิศหลายทาง มีความคิดแปลกใหม่ สร้างสรรค์ และรู้จักแก้ปัญหา จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพ เพราะผู้เรียนได้ฝึกทักษะเป็นลำดับจากง่ายไปหายากสอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของนักวิชาการหลายท่าน ที่นำลักษณะของการสร้างชุดฝึกที่ดีไปใช้ในการสร้างชุดฝึกทักษะเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น เช่น สุกัญญา มณีโชติ [7] นำลักษณะการสร้างชุดฝึกทักษะที่ดีโดยการออกแบบชุดฝึกทักษะให้มีความน่าสนใจและท้าทายผู้เรียน โดยได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 83.52/82.44

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 พบว่า ก่อนและหลังใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนใช้ ทั้งนี้เนื่องมาจากชุดฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีการออกแบบมาเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่าสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับแนวคิดของอัจฉรา ชิวพันธ์ [3] ที่กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นผลผลิตของความคิดริเริ่มอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งที่สำคัญในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน จึงมีประโยชน์ต่อผู้เรียนในระดับประถมศึกษา และสอดคล้องกับแนวคิดของกิลฟอร์ด [8] ที่กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์

เป็นความคิดแบบอนกนัย (Divergent Thinking) คือ ความคิดหลายทิศทาง หลายแง่ หลายมุม คิดได้กว้างไกล ลักษณะความคิดเช่นนี้จะนำไปสู่การประดิษฐ์สิ่งแปลกใหม่ รวมทั้งการคิดหาวิธีการแก้ปัญหาให้สำเร็จด้วยความคิดแบบอนกนัย ประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม (Originality) ความคล่องในการคิด (Fluency) ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) และความละเอียดลออ (Elaboration) ซึ่งการคิดลักษณะนี้เป็นหนทางนำไปสู่การค้นพบความคิดที่มีคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำความคิดแบบอนกนัยมาพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียน กล่าวคือ ในทุกกิจกรรมของชุดฝึกทักษะใช้ภาษาและสัญลักษณ์เป็นสิ่งเร้ากระตุ้นผู้เรียนให้ได้ฝึกคิดแบบอนกนัย คือ ด้านความคิดคล่องแคล่ว เน้นให้ผู้เรียนคิดและหาคำตอบจากสิ่งเร้าที่กำหนดให้ได้มากที่สุดภายในเวลาที่กำหนด โดยผู้เรียนสามารถคิดได้อย่างอิสระ สนุกสนาน ด้านความคิดยืดหยุ่น เน้นให้ผู้เรียนคิดหาคำตอบที่มีความหลากหลาย มีไหวพริบ สดปัญญาตอบสนองต่อสิ่งเร้าหลายแง่มุม ด้านความคิดริเริ่ม เน้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดในการจินตนาการอย่างอิสระ และด้านความคิดละเอียดลออ เน้นให้ผู้เรียนฝึกการสังเกต พิจารณารายละเอียดของสิ่งเร้า เน้นการเขียนข้อความที่เชื่อมโยงเป็นความเรียงสละสลวย เขียนสะกดคำได้ถูกต้อง กิจกรรมในชุดฝึกทักษะผู้วิจัยนำภาพการ์ตูนเป็นสื่อซึ่งมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนมีการเสริมแรงโดยการกล่าวชมเชย แสดงความยินดีและให้กำลังใจ เพื่อเป็นการเสริมแรงให้กับผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าคิดและสร้างชิ้นงานของตนเองมากขึ้น จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนบางคนคิดได้ช้า เขียนคำไม่คล่องแต่หลังจากได้รับการฝึกแล้วพบว่าผู้เรียนสามารถเขียนได้คล่องขึ้น เขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ดีขึ้น ผู้เรียนแต่ละคนมีการพัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้เพราะกิจกรรมในชุดฝึกทักษะทำให้ผู้เรียนตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา ผู้เรียนต้องคิดและแข่งกับเวลาที่กำหนด ซึ่งการกำหนดเวลาในการทำงานเป็นการปลูกฝังนิสัยความรับผิดชอบต่อตนเองให้แก่ผู้เรียนได้อย่างดี ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกเขียนและเสริมแรงสม่ำเสมอและต่อเนื่องทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้น สอดคล้องกับ สุภานันท์ ซาทอง [5] ที่กล่าวว่า สื่อการเรียนที่ประกอบกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ครูจัดให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและมีทักษะเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดความคล่องแคล่ว แม่นยำทางภาษา ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยความสนใจและยังช่วยแก้ปัญหาข้อบกพร่องทางการเรียนรู้ด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยหลายเรื่องพบว่ากิจกรรมที่มีพื้นฐานจากแนวคิดทฤษฎีของกิลฟอร์ดช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้น ดังที่สุภานันท์ ซาทอง [5] และ สุวีริรัตน์ กฤตยาพงศ์พันธ์ [9] จากงานวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกการคิดแบบอนกนัยมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 51.34 คะแนนด้านความคิดริเริ่มมีการเพิ่มสูงสุด คือ ร้อยละ 56.00 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 ที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยแบบสอบถามซึ่งมี 3 ด้าน คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ด้านลักษณะของชุดฝึกทักษะและด้านกิจกรรมในชุดฝึกทักษะ จำนวน 12 ข้อ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายได้ ดังนี้

ด้านลักษณะของชุดฝึกทักษะ พบว่า ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะน่าสนใจ มีความท้าทายและสอดคล้องกับวัยของผู้เรียนมีภาพ ภาษาและสัญลักษณ์ กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจกระตือรือร้นอยากจะเรียนรู้และส่งเสริมการคิดอย่างสร้างสรรค์ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภานันท์ ซาทอง [5] ที่กล่าวว่า ชุดฝึกทักษะควรสร้างเพื่อฝึกผู้เรียน ไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน เลือกลงใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาง่ายและเหมาะสมกับวัย ควรสร้างให้มีลักษณะช่วยๆ ทำทายความสามารถเพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดแบบอนกนัยที่คิดได้หลายแบบ หลายทิศหลายทาง มีความคิดแปลกใหม่ สร้างสรรค์ และรู้จักแก้ปัญหา ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดและเขียนอย่างอิสระโดยเรียงลำดับขั้นตอนการคิดและเขียน จากง่ายไปหายากเพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้เรียนในการฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เวลาที่ใช้ฝึกกิจกรรมละ

30 นาที มีความเหมาะสมกับวัยที่ไม่แน่นอนเกินไป สอดคล้องกับสุคนธ์ สนิธพานนท์ [6] กล่าวว่า ลักษณะของชุดฝึกทักษะที่ดี ประกอบด้วยคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ทำให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำได้ง่าย ประโยคที่ฝึกควรเป็นประโยคสั้น ๆ ซึ่งประโยคและคำศัพท์ควรเป็นแบบที่ใช้พูดกันอยู่ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้วใช้เวลาเหมาะสมไม่มากหรือน้อยเกินไป ปลูกเร้าความสนใจของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถใช้สิ่งที่เรียนไปแล้วไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ด้านกิจกรรมในชุดฝึกทักษะ พบว่า การสร้างบรรยากาศในการใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นอีกสิ่งที่มีความสำคัญ โดยผู้วิจัยให้ความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งกับผู้เรียน ยอมรับฟังความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางความคิดส่งผลให้ผู้เรียนมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในตนเอง สามารถคิดและเขียนได้อย่างอิสระซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิด Synectics Instructional Model ตามที่สวีย์ทีย์ คำมูลและอรทัย คำมูล [10] ได้กล่าวว่า ซินเนคติกส์ (Synectics Instructional Model) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ตามลำดับขั้นที่กำหนดไว้อาศัยการเปรียบเทียบ เพื่อเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน สอดคล้องกับ อัจฉรา ชิวพันธ์ [3] ที่กล่าวว่าแนวทางในการสอนเขียนเชิงสร้างสรรค์ ครูควรจะเป็นผู้มีบุคลิกภาพของการเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อจูงใจและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน ควรจัดบรรยากาศที่จูงใจให้ผู้เรียนรักการเขียนสร้างสรรค์โดยไม่ให้บรรยากาศในการทำงานเคร่งเครียดเกินไปเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรอง สามารถแสดงออกได้อย่างอิสระด้วยความคิดริเริ่มของตน ควรจะจัดการเรียนการสอนที่มีชีวิตชีวาโดยคำนึงถึงความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางความคิดและประสบการณ์ต่าง ๆ ของเขาได้อย่างเต็มที่ที่จะช่วยให้เด็กเกิดแรงบันดาลใจรักในการเขียน นอกจากการสร้างบรรยากาศที่ดีแล้วผู้วิจัยได้ชี้แจงข้อบกพร่องและข้อเสนอแนะในทุกกิจกรรมให้ผู้เรียนทราบเป็นรายบุคคลหลังการฝึกเพื่อให้ผู้เรียนทราบและนำไปปรับปรุงแก้ไขในการฝึกครั้งต่อไป

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ พบว่า จากการวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 หลังใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ นักเรียนมีความพึงพอใจด้านประโยชน์ที่ได้รับอยู่ในระดับมาก และผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งผู้เรียนมีความพึงพอใจมาก เป็นลำดับที่ 1 เพราะว่าการกิจกรรมในชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนต้องการเรียนรู้ ใฝ่ใจและมีเป้าหมายที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนั้น ลัดดา พลหาร [11] ที่กล่าวว่า การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และยังเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เขียนให้ยอมรับ นับถือและภูมิใจในตนเอง รู้จักยอมรับผู้อื่น ช่วยให้มีความรู้ความซาบซึ้งในวรรณคดีที่มีคุณค่าซึ่งจะเป็นประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ในโอกาสต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาพบว่า การนำชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไปใช้ ผู้สอนควรศึกษาทำความเข้าใจขั้นตอนการจัดกิจกรรมในชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้เข้าใจก่อนนำไปใช้

1.2 การนำชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไปใช้ ควรคำนึงถึงความสามารถพื้นฐานในการอ่านและการเขียนของนักเรียนรายบุคคล

1.3 ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำเสนอผลงานจากการทำกิจกรรม และให้ข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาตนเองต่อไป

1.4 ควรจัดบรรยากาศในการจัดกิจกรรมให้น่าสนใจ ใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียน คิดหาคำตอบอย่างอิสระ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 พัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อฝึกการเขียนเรื่องตามจินตนาการ การเขียนเรียงความ การเขียนนิทาน ในระดับที่สูงขึ้น

2.2 นำแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด ไปสร้างชุดฝึกทักษะในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น หรือในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้น

2.3 นำแนวคิด Synectics Instructional Model ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น หรือในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย; 2552.
- [2] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2. รายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2557. พิมพ์ครั้งที่ 1. ประจวบคีรีขันธ์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2; 2557.
- [3] อัจฉรา ชิวพันธ์. กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2553.
- [4] ทิศนา แคมณี. ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพมหานคร: บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์; 2557.
- [5] สุภานันท์ ชาทอง. การศึกษาทักษะทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกความคิดแบบอนเคนย. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2551.
- [6] สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. การจัดกระบวนการเรียนรู้: เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์; 2552.
- [7] สุภัญญา มณีโชติ. การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ตามทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม; 2555.
- [8] Guilford, J.P. The Nature of Human Intelligence. New York : McGraw-Hill Book Company; 1967.
- [9] สุวีรัตน์ กฤตยาพงศ์พันธ์. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะตามแนวคิดของกิลฟอร์ดเพื่อพัฒนาการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. [วิทยานิพนธ์บัณฑิตมหาวิทยาลัยศิลปากร]: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2553
- [10] สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. 21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์; 2551.
- [11] ลัดดา พลหาญ. การสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรายวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต]. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์; 2550.